

МЕДІАОСВІТА ЯК ПРОТИДІЯ ВІЙСЬКОВИМ ВИКЛИКАМ

Оксана Волошенюк
Менеджерка медіаосвітніх програм
Академії української преси

Медіаграмотність сьогодні життєвонеобхідна навичка, тому що наслідки пропаганди та відсутність серед аудиторії критичного сприйняття інформації робить її надзвичайно вразливою.

«Майже все що ми знаємо про світ сьогодні, ми дізнаємося через медіа», — написав німецький філософ і соціолог **Ніклас Луман**, ще в 1996 році.

«Наші мізки не просто формуються екранами телевізора або комп'ютера, вони, до того ж, не отримують жодної інформації з інших джерел. “Жива”, побудована на особистому досвіді, інформація займає щонайменше місце у побудові нашої картини світу. Умовно 99% у нашій голові – це чужа інформація, зібрана для нас спеціально чи ні. При цьому в ході ми втрачаємо джерела отримання цієї інформації, тому вважаємо її об'єктивною і правильною. До речі, що інтенсивніше вона вводиться, то легше відновлюється нашою свідомістю, і ця швидкість дає людині доказ її правдивості».

Український експерт з комунікаційних технологій

Георгій Почепцов

Що змінилося у медіаспоживанні

1 квітня 2022 р. оприлюднено спільні вимоги та рекомендації Офісу Президента України, Кабінету Міністрів України та Служби безпеки України. Відповідно до цих вимог, категорично забороняється знімати не лише військові об'єкти, переміщення українських військ і техніки, місць дислокації та роботи сил протиповітряної оборони і т.п., а й місця розташування об'єктів цивільного захисту. Також забороняється демонструвати в режимі репортажу наживо ракети в момент польоту і місця, куди вони потрапили, місця обстрілів та влучання снарядів, будь-які ідентифікатори локацій у місцях обстрілів, як-то назви вулиць, зупинок, метро, магазинів тощо. Не дозволяється також оцінювати і називати наслідки руйнувань внаслідок ударів, обстрілів чи диверсій

Що змінилося у медіасоціанні

- Цей документи хоч і не стосуються регулювання сфери медіаграмотності напряду, проте мають значний вплив на все суспільство, а не лише на медіасектор. Кримінальний кодекс України (стаття 114) передбачає кримінальну відповідальність за несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану. Ця стаття може бути застосована не лише до журналістів, але й усіх громадян України.

Що змінилося у медіаспоживанні

- Ще три закони (№7273-д, №7459 та №6287), прийняті в умовах війни, можуть суттєво змінити медіаспоживання в Україні. Йдеться про заборону публічного виконання російських пісень та їхнього використання на радіо і ТБ, а також заборону імпорту видавничої продукції з Росії та Білорусі, видання і продаж книг авторства громадян РФ в Україні та підтримку стимулювання розвитку українського книговидання та книгорозповсюдження. Це продовження політики обмеження російського контенту, яка тривала з 2014 року. можна говорити про суттєву зміну медіаландшафту, що певною мірою впливає і надалі впливатиме на зміну медіаспоживання населення.

Що змінилося у медіаспоживанні

- Медіаграмотність визначена як одна із стратегічних цілей у Стратегії інформаційної безпеки до 2025 року. Проте, повне усвідомлення того, що ця сфера має бути інтегрована в систему національної безпеки, прийшло лише після російського повномасштабного вторгнення у лютому 2022 р
- Наприкінці 2021 - на початку 2022 рр. розпочалася робота над Стратегією з медіаграмотності, яка мала стати основою для розвитку сфери на найближчі п'ять років. Проте вона не була завершена через російське повномасштабне вторгнення. Сьогодні очевидно, що розробка цього документу потребує врахування нових обставин, але не повинна обмежуватися лише потребами воєнного стану, а охоплювати й поствоєнний період. Важливо, що більшість українських та іноземних експертів переконані, що медіаграмотність має залишатися частиною національної безпеки і після війни.

Офіційні джерела інформації

За новинами радимо звертатися до першоджерел урядових структур:

- Збройні сили України — <https://www.zsu.gov.ua>
- Державна служба з надзвичайних ситуацій — www.dsns.gov.ua
- Міністерство закордонних справ України — <https://mfa.gov.ua/>
- Національна поліція — www.npu.gov.ua
- Міністерство оборони та сторінки підрозділів ТО — www.mil.gov.ua
- Служба безпеки України — <https://ssu.gov.ua>
- Міністерство охорони здоров'я — moz.gov.ua
- Міністерство культури та інформаційної політики України — <https://mkp.gov.ua>
- FM-радіостанції у випадку вимкнення електрики

Facebook сторінки:

- Офіс Президента України — <https://www.facebook.com/president.gov.ua>
- Генеральний штаб Збройних сил України — <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>

- Головнокомандувач ЗС України — <https://www.facebook.com/CinCAFU>
- Кабінет Міністрів України — <https://www.facebook.com/KabminUA>
- Міністерство оборони України — <https://www.facebook.com/MinistryofDefence.UA>
- Міністерство внутрішніх справ — <https://www.facebook.com/mvs.gov.ua>
- Національна поліція України — <https://www.facebook.com/UA.National.Police>
- Державна служба надзвичайних ситуацій (ДСНС) — <https://www.facebook.com/MNS.GOV.UA>
- Державна прикордонна служба України — <https://www.facebook.com/DPSUkraine>
- Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки — <https://www.facebook.com/StratcomCentreUA>
- Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України — <https://www.facebook.com/dsszzi>
- Сухопутні війська ЗС України — <https://www.facebook.com/UkrainianLandForces>
- Військово-морські сили ЗСУ — <https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>
- Територіальна оборона ЗСУ — <https://www.facebook.com/TerritorialDefenseForces>
- Офіційні канали МОЗ — <https://www.facebook.com/100064326776811/posts/321955223292034/?d=n>
- Служба Безпеки України — <https://www.facebook.com/SecurSerUkraine>

Головний редактор онлайн видання «Детектор медіа» **Отар Довженко** так резюмував плюси та мінуси використання різних інформаційних джерел:

*«**Медіа, де працюють фахові журналісти, які дотримуються професійних стандартів, вміють фільтрувати інформацію і зацікавлені в цьому. Це не значить, що вони ніколи не підриваються на дезінформаційних мінах; на жаль, це трапляється з кожним. Але з ними — набагато рідше, ніж із блогерами, анонімними телеграм-каналами, новинними агрегаторами тощо; і якщо халепа сталася, професійні медіа докладають зусиль, аби виправити помилку і донести до аудиторії правду».***

Анонімні телеграм-канали та сторінки, а також агрегатори новин і медіа-«ноунейми», які не повідомляють нічого про свою команду і публікують непідписані матеріали, — це щ вищий рівень небезпеки дезінформації. Багато з них сприймають війну як чудову **нагоду збільшити аудиторію, яка зараз росте як на дріжджах, якщо пропонувати їй будь-які повідомлення про перебіг бойових дій та все той же «воєнно-розважальний» контент — підбиті танки, польоти літаків тощо.**

Соцмережі – лякострахи інформації з кращими намірами – більш детально лекція «Інформаційна гігієна»

**Що змінилося у
журналістських стандартах
з Андрієм Куликовим,
головою правління Комісії
журналістської етики, один
зі співзасновників
Громадського радіо**

Що варто пам'ятати у воєнний час споживачам інформації?

Андрій Куликов:

«У принципах журналістики не змінилося нічого. Змінилися способи їх застосування. Ми маємо бути ще більше прихильними до принципів, бо то є правда, а правда рятує життя. Журналісти повинні повідомляти все, як є. Нейтральним бути не можна, об'єктивним — необхідно. Життя змушує змінюватися. Я б радив бути обережними у висловлюваннях. Наприклад, я не вживаю слово «орда». Бо це ображає нації, де орда була звичним способом організації суспільства. Забарвлення має значення. Вживати слово «путін» в середньому роді можна. Я думаю, що після війни ми будемо працювати над тим, щоб наша аудиторія не велася на яскраву обгортку. Ми давно вже це робимо. Але, як показує практика, треба більше.»

Фактчекінг під час війни

На застереження Ганни Маляр про те, що під час війни «не потрібно проводити фактчекінг офіційних заяв військових відомств: ЗСУ та міністерства». КЖЕ нагадує про пункт шостий Кодексу етики українського журналіста: «Повага до права громадськості на повну та об'єктивну інформацію про факти та події є найпершим обов'язком журналіста. Журналісти та редактори повинні здійснювати кроки для перевірки автентичності усіх повідомлень, відео- та аудіо матеріалів, отриманих від представників загалу, фрілансерів, прес-служб та інших джерел».

Уряд

- Влада змогла побудувати ефективну багатоканальну комунікацію із суспільством, зберігаючи при цьому підхід one voice. Це сприяло почуттю єдності та допомогло уникнути масової паніки в перші дні війни, а в подальшому протистояти постійним інформаційно-психологічним атакам. Комунікація через застарілі сайти, з якою погано справлялися пресслужби та інформаційні департаменти різних органів влади до повномасштабного вторгнення, була замінена на швидку та доступну комунікацію через месенджери та соціальні мережі

Уряд

- Після 24 лютого 2022 р. активно запрацювали Центр з протидії дезінформації (при Раді національної безпеки та оборони України) та Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки (при Міністерстві культури та інформаційної політики). Вони здійснюють постійний моніторинг російської пропаганди та дезінформації; займаються спростуванням для населення фейків та дезінформації; також ведуть роз'яснювальну роботу на випередження, пояснюючи механізми впливу пропаганди на свідомість та змін. Від початку вторгнення рашистів, Центр у співпраці з партнерами та нашими читачами здійснює постійний моніторинг, фіксацію та знищення ворожих ресурсів в інформаційному просторі. Більшість Telegram-каналів вже змінили риторику на проукраїнську, хоча досі існують ті, хто підтримує ворога. .

МОН

- У підготовці до цієї варварської війни путінський режим особливу роль приділяв фальсифікації історії та пропаганді «руського міра», формуючи у росіян імперську свідомість та шовіністичні настрої. Під час важкої війни, за умов протистояння агресивній антиукраїнській пропаганді особливе значення має збереження та розвиток української історичної освіти. Серед актуальних дефініцій, відповідно до вікових особливостей учнів, варто звертати особливу увагу, зокрема, на такі поняття: ідеологія, геополітика, нація, політична нація, націоналізм, національна держава, імперія, колоніалізм, республіка, демократія, ксенофобія, тоталітаризм та його різновиди (комунізм, фашизм, нацизм, рашизм-путінізм –), експансія, сепаратистський рух, політика «умиротворення», геноцид, репарація, інфомаційні війни і постправда

Міністерство культури і інформаційної політики

міністр О. Ткаченко «Медіаграмотність під час війни: нові виклики та трансформації» війна показала, що якби рівень медіаграмотності в суспільстві був вищим, в Україні зараз можна було б витратити менше сил та часу на спростування російських фейків та маніпуляцій. «Ця війна демонструє те, що медіаграмотність має стати обов'язковим елементом нашого повсякденного життя, не тільки в школах та університетах, а й в усіх інших сферах»

Міністерство цифрової трансформації

- Платформа Дія.Цифрова освіта — це можливість безоплатно навчатися в інноваційному форматі освітніх серіалів. Загалом на порталі вже понад **75 освітніх серіалів із цифрової грамотності для юристів, вчителів, медиків, журналістів, держслужбовців, школярів тощо.**
- Під час повномасштабної війни особливо рекомендуємо освітні серіали: але сутнісно нових воно не створило

Що змінилося у маніпуляціях

Усвідомлення того, як давно розпочалося повномасштабне інформаційне вторгнення

Фейкові новини – це не просто неправда, це навмисне поширення брехні з метою змінення громадської думки або розділення людей на кілька ворогуючих таборів. Для створення фейків використовують змінені або вигадані історії, теорії змови, містифікації, чутки, сфабриковані фото та відео. Фейки – продукт, в якому частково або повністю відсутня правдива інформація.

І звісно кібератаки як на людину так і на фізичний пристрій

Нові вразливі аудиторії

- Журналіст із Херсону Іван Антипенко в коментарі «Радіо Свобода» заявив, що «російська пропаганда може мати вплив на жителів окупованої частини півдня, оскільки вони перебувають в інформаційній блокаді», тому важливо тримати зв'язок із окупованими територіями. (Радіо Свобода, 2022). Соціальний психолог Олег Покальчук стверджує, що у воєнних умовах, особливо в окупації, інформаційні атаки поширюються не лише через медіа, а через самих людей, які активно поширюють чутки. Він вважає, що з цієї причини важливо працювати з наслідками таких інформаційних атак, аби обмежити/локалізувати їхню зону впливу. (Радіо Свобода, 2022)

створення контенту з медіаграмотності

- до 24 лютого 2022 року у сфері медіаграмотності превалювали три типи активностей: 1 тренінги;
- фактчекінг/протидія дезінформації;
- З створення контенту з медіаграмотності.
- Усі ці активності відбуваються і зараз, але змінилася їхня пріоритетність – найбільше уваги сьогодні головні актори в сфері медіаграмотності приділяють перевірці інформації та спростуванню фейків російської пропаганди

Феномен вірю – шерю: в аффекті

Наративи пропаганди

- Повномасштабне інформаційне вторгнення давним давно; Дії як відображення пропагандистських наративів – все що ми бачили
- Намагання послабити
- ЗМІ російської федерації поширюють такі головні маніпулятивні наративи: "Україна програє війну; Захід використовує Україну проти рф; рф воює проти НАТО, а не проти України, а НАТО нібито забезпечує Україну зброєю, щоб чужими руками знесилити рф (так само США);
- проти росії провадиться потужна інформаційна атака;
- спецоперація давно б завершилася, якби рф не оберігало мирні народи;
- наполягання через експертну думку
- Освітня маніпулятивна діяльність (єдиний урок, 22 питання щодо спецоперації) через МО

22 питання для учнівства РФ

Можно ли верить роликам с обстрелами городов, с погибшими солдатами и гражданскими, которые размещаются в социальных сетях, Инстаграмме, Тик-Токе?

- С момента начала операций в соцсетях, мессенджерах и СМИ появилось большое количество фейковой и непроверенной информации, были даже кадры других лет и из других стран. Качество технологий изготовления и распространения фейков, а значит и их количество, стремительно растут. Провокации устраивают, в том числе украинские военные, они специально снимают на видео сюжеты, которые очерняют наших военных. Много эмоций и мало проверенной информации со всех сторон - люди могут просто путаться во всей неразберихе, которая там происходит. Поэтому верить такой информации сейчас не стоит - должно пройти какое-то время, прежде чем будут выяснены все обстоятельства. К каждому сообщению в соцсетях стоит относиться с недоверием, особенно если оно усиленно рекламируется и представляет только **одну точку зрения**.

Виклики

- Новиннозалежність
- Емоціоналізованість як контенту, так і нашої емоційної оптики
- Мова ворожнечі як домінанта
- Поява нових фейків – як друзів і сусідів перетворити в ворогів (Молдова, Німеччина, захід України): недосконалі ті, хто тікає від війни
- Посилення і багатоманіття наративів російської пропаганди з виразними геополітичними інтересами
- Підготовка учнівства рф

І найбільший – запитання дітей

«Розповідати, заспокоювати, скеровувати інших, змушених виїхати за кордон, які поруч й не розуміють де шукати інформацію, де правда де ні. Й кому вірити. Й пояснювати чому родичі дивлячись якісь програми або телеграм канали проросійські вірять й бачать зовсім інше»

«Мені допомогли книги з розвитку критичного мислення»

Які саме знання чи вміння стали для Вас ключовими в час війни?

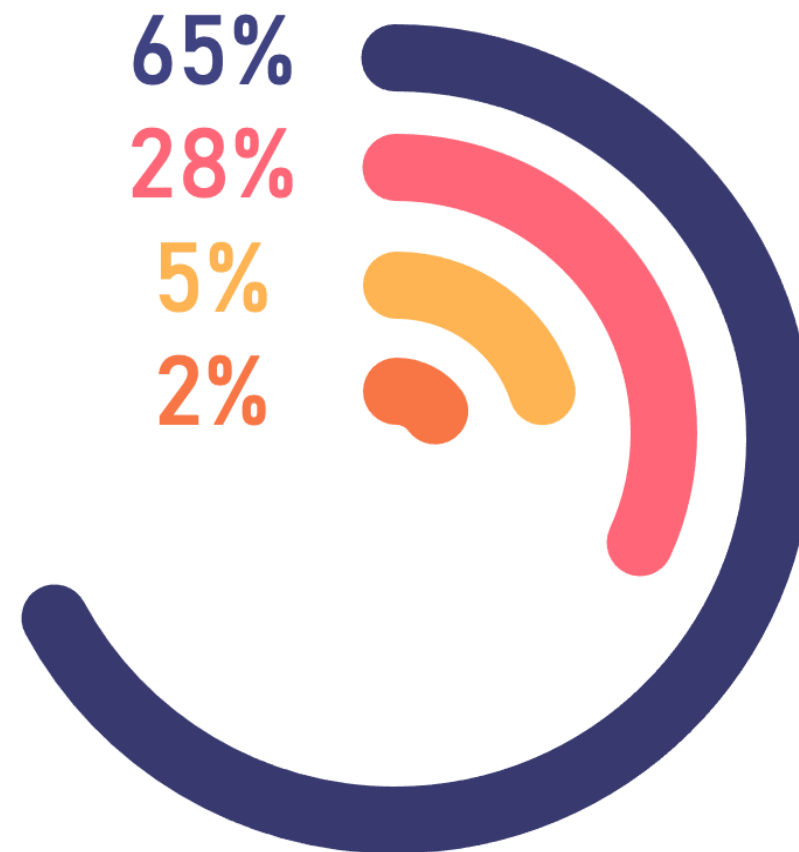
Чи варто проводити заняття з учнями/студентами з медіаграмотності під час війни?

● Так, актуально, є можливість

● Важко сказати

● Так, актуально, але немає можливості

● Ні, не на часі

Пропозиції активностей від медіаосвітян

Просвітницька діяльність у соцмережах є надзвичайно актуальною зараз. Опитані освітяни очікують на активну залученість АУП і поділилися своїми ідеями проектів та публікацій.

Пропозиції активностей від медіаосвітян

Тренінги з медіаосвіти, протидії пропаганді та дезінформації і т.п.

Розробка тематичних плакатів, створення медіаконтенту

Доступ до матеріалів, лекцій з медіаграмотності

Аналіз російської пропаганди та боротьба з фейками

Особливості використання соціальних мереж у воєнний час, безпека особистого інформаційного простору, кібербулінг в умовах війни

Що, на Вашу думку, потрібне в тилу для протистояння російській пропаганді?

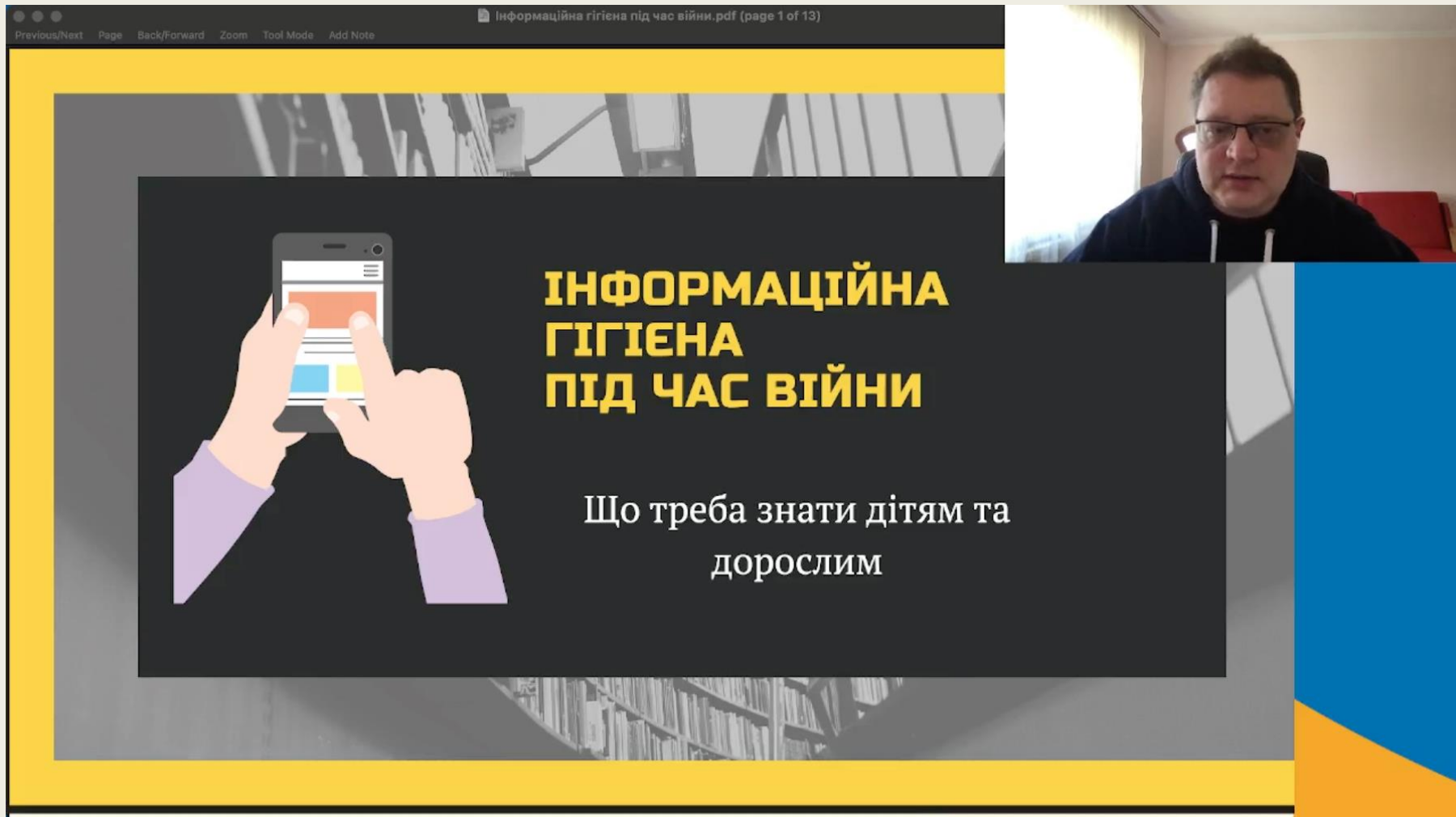
«Цінності, установки, українська ідентичність. Інформація має працювати саме на ці психічні феномени. Людина з совецькими цінностями обиратиме і обґрунтовуватиме ту інформацію, яка відповідає її світогляду»

«Не лінуватися думати і використовувати інструменти медіаграмотності. Розуміння принципів медіаграмотності, розвиток критичного мислення та факт-чекінгу»

Відеолекція «Інформаційна гігієна» від Андрія Юричко

Інформаційна гігієна під час війни.pdf (page 1 of 13)

Previous/Next Page Back/Forward Zoom Tool Mode Add Note

**ІНФОРМАЦІЙНА
ГІГІЕНА
ПІД ЧАС ВІЙНИ**

Що треба знати дітям та дорослим

Твоя суперсила від Ганни Шевченко

МЕДІАГРАМОТНІ УЧНІ

Усе, чого ми навчаємось протягом року: інформаційна суперсила

Проект з протидії дезінформації, підтримці психологічної та фізичної безпеки

<https://www.facebook.com/watch/498477023543677/1111144216095468/>

Адаптаційні комікси <https://medialiteracy.org.ua/komiks-my-skoro-povernemosya/>

ШКОДИК І ЧЕПУРУШКА

Шкодик

Чепурушка

Чепурушка

Не скасувати освіту

путін може забрати багато: наші домівки, роботу, коханих, мир, але він не може скасувати освіту. Знання та допитливість - це скарби, які неможливо забрати

<https://toolbox.medialiteracy.org.ua/>

Академія української преси пропонує медіаосвітні ігри

- Вони розвивають критичне мислення;
- формують навички аналізу медіаповідомлень;
- навчають бути стійкими до пропаганди, фейків, дезінформації.

За лінком ви знайдете:

Медіаграмотна Мафія — <http://surl.li/bpgke>

365° за шкалою медіаграмотності — <http://surl.li/bpgkl>

Онлайн-гра «Пригоди Літератуса» — <http://surl.li/bpgko>

Онлайн-гра «Медіазнайко» — <http://surl.li/bpgkr>

Академія української преси пропонує зазирнути до бібліотеки масової комунікації та медіаграмотності

За лінком та QR-кодом ви знайдете: електронні книги,
присвячені питанням журналістики та медіаграмотності.

<http://surl.li/bpgmi>

Академія української преси пропонує відвідати портал медіаграмотності

За лінком та QR-кодом ви знайдете: різноманітні методичні матеріали для вихователів, вчителів, викладачів, бібліотекарів, медіаспоживачів, які можна використовувати у навчанні.

Серед матеріалів є вправи, заняття, відеолекції, курси, презентації, публікації.

<http://medialiteracy.org.ua/>

НЕВЛОВИМІ МЕСНИКИ

НОСФЕРАТУ

МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Компетентнісний потенціал

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
<p>Вільне володіння державною мовою</p>	<p>Уміння:</p> <p>грамотно висловлювати українською мовою в усній чи письмовій формі свої враження від мистецтва</p> <p>чітко формулювати судження, міркування</p> <p>дискутувати щодо мистецьких явищ та інформації про мистецтво, отриманої з різних джерел</p> <p>ділитися творчими ідеями, коментувати та оцінювати власні художні результати і творчість інших осіб</p> <p>шукати художню літературу та літературу мистецького спрямування для читання для пізнання новог</p> <p>та отримання задоволення</p> <p>Ставлення:</p> <p>усвідомлення національної ідентичності через українське і світове мистецтво</p> <p>цінування української мови як основи національного мистецтва (літератури, театру, кіно тощо)</p> <p>готовність активно користуватися українською мовою під час спілкування на теми мистецтва</p>
<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та</p>	<p>Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою</p> <p>Уміння:</p> <p>грамотно висловлювати в усній і письмовій формі свої враження від мистецтва</p> <p>чітко формулювати судження, міркування із застосуванням відповідної лексики</p>

Вправа «Декодуємо зображення»

– А зараз ми поговоримо ще про одного котика. Його світлину побачила у себе в стрічці у фейсбуці. Багато хто лайкнув або запостив її, не замислюючись над тим, що хотіли нам сказати цим зображенням.

Мінідискусія

- Чи можна постити інформацію в соцмережах, не проаналізувавши її?
- Роздівіться світлину.

- Що одразу стало на думку, коли ви побачили цього кота?
- Які почуття викликає ця світлина у вас?
- Що не так із цією світлиною?
- Хто створив цю світлину? З якою метою?
- Якщо кіт молодець, то чому ж у такому разі його поставили біля поліцейської лінійки?
- Як ви гадаєте, хто його заарештував? У якій країні? Які деталі зі світлини вам це підказали?

МОВА

- Вправо “Стереотипи” для використання на уроці української літератури
- Вправа “Стереотипи” для використання на уроці української літератури у 7 класі
- Авторка: Баранова Вікторія Миколаївна, вчителька української мови та літератури КЗ “Городнянський ліцей №2” Городнянської міської ради Чернігівської області.

МОВА

- Голова журі Раїса Євтушенко, відповідальна за упровадження медіаосвіти у загальну середню освіту в МОН України зазначила: «Коли людина писала цю роботу, то вона навіть не уявляла наскільки ця вправа буде актуальна нині. В новелі йдеться про полоненого німецького солдата, який працює на будівництві, будує будинок для мирних громадян. Його доля складається так, що він завершує життя самогубством. Вправа надзвичайно якісно і досконало підготовлена: її можна брати в руки і відразу проводити як на заняттях з української мови, так і на уроках історії, громадянської освіти, в позакласній діяльності. І сьогодні, коли ми дивимося на те, що відбувається, то ми усвідомлюємо, що доля цього гера, це, напевне, доля багатьох російських солдат, які зайшли на територію України. Тому, що однозначно ми переможемо, і, однозначно, будуть потрібні робочі руки, щоб відбудувувати країну».

МГП

- Принципи і норми МГП націлені на обмеження війни. Як наголошують автори навчально-методичного посібнику «Вивчаючи міжнародне гуманітарне право»: «Головним принципом МГП є принцип гуманності, який відображено у будь-якій нормі МГП. Війна без обмежень – це свавілля, і МГП обмежує це свавілля на користь гуманності»

МГП

- Стосовно цивільного населення та цивільних осіб заборонені:
  - • прямі напади;
  - • тероризування цивільного населення;
  - • напади невибіркового характеру;
  - • напади на цивільне населення або на окремих цивільних осіб у порядку репресалій;
  - • використання «живих щитів».

МГП

- *Заборонено вдаватися до нападів невибіркового характеру, до яких належать напади:*
- *не спрямовані на конкретні військові об'єкти;*
- *при яких застосовуються методи або засоби ведення воєнних дій, які не можуть бути спрямовані на конкретні військові об'єкти;*
- *або при яких застосовуються методи або засоби ведення воєнних дій, наслідки яких не можуть бути обмежені, як це вимагається згідно з Додатковими протоколами до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, і які у кожному такому випадку вражають військові об'єкти й цивільних осіб або цивільні об'єкти, не розрізняючи їх;*
- *здійснювати напад невибіркового характеру, який може спричинити такі втрати серед цивільного населення та такий збиток цивільним об'єктам, що будуть непорівнянними з досягненням необхідної військової переваги над противником;*
- *здійснювати терор щодо цивільного населення;*
- *Заборонені методи і засоби ведення воєнних дій <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>*

МГП

- - використовувати голод серед цивільного населення з метою досягнення воєнних цілей;
- - знищувати, вивозити або приводити в несправність об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення;
- - нападати на медичні формування та санітарно-транспортні засоби, які мають належні відмітні емблеми (знаки) і сигнали, хоча відсутність емблем не означає відсутність захисту, що надається таким об'єктам, але ускладнює ідентифікацію таких об'єктів;
- - здійснювати вогневе ураження населених пунктів, портів, осель, храмів та госпіталів (за умови, коли вони не використовуються у воєнних цілях);
- - знищувати культурні цінності, історичні пам'ятники, місця відправлень культових обрядів та об'єкти, які складають культурну чи духовну спадщину народів, а також використовувати їх з метою досягнення успіху в бойових діях;
- - знищувати або захоплювати власність противника та власність цивільного населення, крім випадків, коли такі дії викликані абсолютною військовою необхідністю;
- - віддавати на розграбування населені пункти або місцевості

МГП

- Уважно розгляньте фото та знайдіть за допомогою інтернету та інструментів Google інформацію про події зображені на фото.
- Визначитесь в групах до якого пункту в переліку нападів невідбиркового характеру вони відносяться.

ФЕЙКОЛОГІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

- <http://e-space.org/kursy-feykologiya>

I 10 причин практикувати МГ

- Медіаграмотність робить вас обізнанішими і ви перестаете нервувати через невідомість, яка завжди бентежить
- Медіаграмотність зберігає ваші гроші, оскільки ви перестаете вірити усім нечемним лікарям, що прописують препарати з непідтвердженою дією тощо
- Через медіаграмотнісні практики ви припинете переживати від кожної почутої чи прочитаної новини

Кінофільми онлайн (офіційно)

- <https://www.youtube.com/channel/UCJucvPUcN4DPPud-ou86C6Q/videos>
- <https://docuclub.docudays.ua/movies/filmi/>

Дякуємо за увагу!